

Niels Rasmussen: Som anført i Udvalgsbetænkningen angaaende Grundlovsforslaget har Mindretallet, hvortil jeg hører, skønt det stemte for de ved Sagens anden Behandling stillede Ændringsforslag, taget Forbehold med Hensyn til den endelige Afstemning om Lovforslaget. Jeg vil nu tillade mig med et Par Ord at gøre Rede for min Stilling til Lovforslaget og til Afstemningen herom uden at komme ind paa en Imødegaaelse af de Betragtninger, som den ærede Ordfører, der nu talte, fremsatte.

Jeg kan ikke medvirke til Vedtagelsen af Grundlovsforslaget med det af Flertallet givne Indhold og under de nuværende for vort Land farefulde og uklare Forhold. Det formenes, at den om Grundlovssagen tilvebragte Stilhed burde have været bevaret, saa længe den europæiske Krigstilstand ikke er ophørt, og der havde været saa meget mere Grund dertil, som saa godt som alle Befolkningkredse delte denne Opfattelse. Nu er Stilheden imidlertid brudt, og Sagen foreligger atter til Forhandling her i Tinget.

Jeg vil hævde i Overensstemmelse med det af Højre hidtil indtagne Standpunkt, at det af Regeringen med Tilslutning af Venstre, det radikale Venstre og Socialdemokratiet fremsatte Forslag kun daarligt opfylder de Krav, der med Rette kan stilles til Landets Grundlov, og de af Udvalget foreslaaede og ved anden Behandling vedtagne Ændringer vil ikke kunne hidføre nogen nævneværdig Forandring heri. Bestemmelserne om almindelig og lige Valgret til begge Rigsdagens Ting vil medføre et ensidigt og enevældigt Flertalsstyre af radikal-socialistisk Partifarve, som fjerner enhver Mulighed for, at de konservative Mindretal i Befolkningen ved deres Repræsentation paa Tingene kan faa nogen virkelig Indflydelse paa Lovgivningsarbejdet eller paa Landets Styrelse, skønt Mindretallene, som hidtil, ved Beskæftningen i overvældende Grad kommer til at yde den største Part til Statens Underhold og Kommunernes Virksomhed. Og det kan med Sikkerhed forudsættes, at Flertallet, det nu i Fremtiden eneherkende Flertal, for den langt overvejende Dels Vedkommende vil bestaa af den mindst formuende Part af Folket, dette taget i Ordets allervideste Betydning, og desuagtet bliver hele den politiske Magt lagt i dens Hænder. Flertallet vil uhindret kunne paalægge enkelte Samfundslag Skatter af et for dem ødelæggende Omfang, og saaledes gøre Bestemmelserne i

Grundlovens § 80 om *Ejendomsrettens Ukrænkelighed* fuldkommen betydningsløse. Flertallet kan endvidere ved Indførelse af dertil sigtende Reforme bringe de væsentligste Erhvervsvirksomheder ind under Statens Ledelse og Kontrol og derved forhindre den frie Udfoldelse af de borgerlige Erhverv og svække det private Initiativ. Og med *Erfaringerne fra tidligere Tid for Øje* er der Fare for, at Vælgerne Flertal, paavirket af politiske Førere og Demagoger, kan stille sig villigt til en Forringelse af Landets Forsvar og Evne til at hævde Nationens Selvstændighed, uden at de Medborgere, som ikke deler Flertallets politiske Interesser og Opfattelse, kan afværge det eller blot med nogen Vægt modarbejde det. — Da Vælgerne til de to Ting ikke bliver i væsentlig Grad forskellige, vil et effektivt Tokammersystem ikke kunne opretholdes, og Landstinget vil kun komme til at virke som en Efterklang af Folketinget og saaledes miste Betingelserne for at løse sin Opgave som den overvejende, regulerende og kontrollerende Faktor i Lovgivningsarbejdet. Heller ikke vil Landstingets Ligestilling med og Uafhængighed af Folketinget kunne hævdes, hvad der er ensbetydende med, at *Overenskomstens Princip*, som har været det bærende i de foregaaende Forfatninger, fjernes. Mit uomgængelige Krav er, at Mindretallene i Vælgerbefolkningen gennem en dertil egnet Valgret til Landstinget eller dog i det mindste ved en Bestemmelse om, at visse Love kun kan vedtages, naar en større Majoritet af Landstingets Medlemmer stemmer for dem, faar afgørende Indflydelse paa Lovgivningsarbejdets Art og Retning for at kunne modificere eller hindre en politisk Udvikling, der kan blive til Skade for Land og Folk i dets Helhed.

Forholdstalsvalgmaadens Indførelse til begge Rigsdagens Ting vil ikke i sine Virkninger kunne forhindre Flertallets Enevælde. Den kan derfor ikke anses som et Værn for de konservative Mindretals Interesser og en Indrømmelse til Højre, men bliver alene at betragte som en naturlig og retfærdig Valgbestemmelse, hvis Anvendelse alle Samfundslag er lige veltjente med.

Jeg kan ved Omtalen af Forholdstalsvalgmaaden ikke undlade at bemærke, at der, allerede inden Grundlovsforslaget er vedtaget, er delte Meninger om, hvorvidt Bestemmelsen i § 32 skal forstaas saaledes, at Grundloven *paabyder* Indførelse af Forholdstalsvalg *under en eller anden Form*, eller den kun giver Frihed til